

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра української літератури

СИЛАБУС

загальної навчальної дисципліни

Творчий феномен Лесі Українки

Підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 032 Історія та археологія

Освітня програма «Історія, європеїстика, археологія»

Луцьк – 2020

Силабус «Творчий феномен Лесі Українки» підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань **03 Гуманітарні науки**, спеціальності **032 Історія та археологія**, за освітньою програмою **Історія, європеїстика, археологія**.

Розробник: Сур'як М.В., к.філол.наук, доцент кафедри **української літератури**

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри української літератури протокол **№ 3 від 30 вересня 2020 р.**

Завідувач кафедри:

доцент Яручик В. П.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	галузь знань 03 Гуманітарні науки спеціальність 032 Історія та археологія Освітня програма Історія, європеїстика, археологія Перший (бакалаврський)	Нормативна
Кількість годин / кредитів 60/2		Рік навчання – 1 -ий
		Семестр - 1- ий
ІНДЗ: немає		Лекції - 18 год.
		Практичні (семінарські) немає
		Самостійна робота 38 год.
	Консультації 4 год.	
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

2. Інформація про викладача

Сур'як Микола Володимирович
Кандидат філологічних наук
Доцент кафедри української літератури
Електронна адреса: suriakmukola@gmail.com

3. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Предметом вивчення курсу є життєвий і творчий шлях Лесі Українки, відомої української поетеси, прозаїка, драматурга, критика, перекладача, чия ім'я носить Волинський національний університет.

Програма навчальної дисципліни складається із таких змістових модулів:

1. Життєпис Лесі Українки (дитинство, сім'я, виховання, Волинь в житті і творчості Лесі Українки, формування світогляду, впливи і взаємовпливи, оточення та ін..)
2. Творчість Лесі Українки (модерне спрямування творчості, місце Лесі Українки у світовій культурній спадщині, багатожанровість творчості – поезія, проза, драматургія, літературна критика, публіцистика, переклади епістолярій).

4. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Основною метою навчання курсу «Творчий феномен Лесі Українки» є популяризація життя та творчості видатної української письменниці, чиє ім'я носить Волинський національний університет. Через ознайомлення студентів із важливими моментами життя та творчості сім'ї Косачів-Драгоманових та Лесі Українки дати студентам об'єктивні знання про особливості стильової манери письма та еволюцію поглядів і прагнень Лесі Українки, про її місце в культурному середовищі не лише української, а й світової літератури.

Завдання курсу - розкрити сутність духовної атмосфери зламу XIX-XX століть, зорієнтувати студентів у її найприкметніших виявах, у пошуках суспільного та естетичного ідеалу, у прагненні українського письменства, окрема членів родини Косачів і самої Лесі Українки вивести українську літературу на світові обрії; а також ознайомити студентів із особливостями виховання в сім'ї Косачів, провести зримі паралелі з сучасністю, з тими подіями, які суголосні рухам початку минулого століття, з'ясувати актуальність і потрібність творчості Лесі Українки на нинішньому етапі розбудови української нації і держави.

5. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none">1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.9. Здатність бути критичним і самокритичним.
-------------------------------------	--

<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>10. Здатність працювати в команді.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності. 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах. 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією. 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи. 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.). 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних. 7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини. 8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні соціальні події та явища. 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень. 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією. 11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність. 12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати
--	--

	археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.
--	--

Програмні результати навчання

<p>1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.</p> <p>2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.</p> <p>9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.</p> <p>11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.</p> <p>13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.</p>

6. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Етапи життєвого та творчого шляху Лесі Українки – Лариси Петрівни Косач-Квітки						
Тема 1. Леся Українка: віхи життя і творчості	8	2		6		
Тема 2. Леся Українка у колі своєї родини	10	2		8		
Тема 3. Волинь у життєвій і творчій долі родини Косачів	10	2		6	2	
Разом за модулем 1	28	6		20	2	
Змістовий модуль 2. Жанрове та тематичне багатство творчості Лесі Українки						
Тема 4. Тематичне та жанрове розмаїття творчості Лесі Українки	8	4		4		

Тема 5. Лірика Лесі Українки – унікальне явище світової літератури	8	2		4	2	
Тема 6. Новаторство драматургії Лесі Українки	8	2		6		
Тема 7. Прозова спадщина Лесі Українки. Перекладацька діяльність	8	4		4		
Разом за модулем 2	32	12		18	2	
Всього годин / Балів	60	18		38	4	100 балів

7. Завдання для самостійного опрацювання

1. Міні-есе «Моя Леся Українка».
2. Літературний портрет Лесі Українки.
3. Творчість Лесі Українки – унікальне явище в українській і світовій культурі.
4. Образ пророка в драматургії Лесі Українки.
5. Джерела та фольклорна основа «Лісової пісні» Лесі Українки.
4. Художні особливості ліричних циклів Лесі Українки.
5. Художня проза Лесі Українки.
6. Леся Українка і Волинь.
7. Неоромантична концепція героя в драматургії Лесі Українки.
8. Тема митця і мистецтва в творчості Лесі Українки.
9. Образи-символи в поезії Лесі Українки.
10. Дворянське гніздо Косачів: особливості виховання.
11. «Кассандра» Лесі Українки: особливості індивідуального.
12. Синтез мистецтв в поезії Лесі Українки.
13. Леся Українка та Іван Франко.
14. Ольга Кобилянська та Леся Українка: історія творчих взаємин.
15. Леся Українка та Агатангел Кримський.
16. Переклади Лесі Українки.
17. Твори Лесі Українки мовами народів світу.
18. Леся Українка та Грузія.
19. Географія подорожей Лесі Українки.
20. Східні стежини Лесі Українки.
21. Ліро-епічні поеми Лесі Українки: проблема героя.
22. Фольклор як основа творчості.
23. Леся Українка та Михайло Драгоманов.
24. Леся Українка-літературний критик.
25. Інтимна лірика Лесі Українки.
26. Епістолярна спадщина Лесі Українки: адреси та адресати.
27. Олена Пчілка як дитяча письменниця.
28. Леся Українка та Олена Пчілка: історія взаємин.
29. Іван Драч «Іду до тебе». Екранне втілення життя Лесі Українки.
30. Леся Українка в художній літературі.

8. Підсумковий контроль Перелік питань до заліку

<http://cit.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/TEST18-006.pdf>

9. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

10. Рекомендована література

Уся література, необхідна для засвоєння курсу є в бібліотеці університету.

1. Дніпрова хвиля. - К., 1998. Українка Леся. Зібр. творів: У 12 томах. – Київ, 1975-1979.
2. Українка Леся. Твори: У 2-х т. – Київ: Наук. думка, 1986.
3. Українка Леся. Драматичні твори. – Київ, 1991.
4. Українське слово : Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. : У 3-кн. – К., 1994. – Кн.1.

2) Навчальні підручники, посібники

1. Жулинський М. Слово і доля. Навч. посібник. Київ: А.С.К., 2002. – 640 с.
2. Історія української літератури к. ХІХ - поч. ХХ ст. / За ред. Жук Н.Й., Лесина В.М. – К.,1989.
3. Історія української літератури кінця ХІХ – поч. ХХ ст. //За ред. П.Хропка. – Київ: Вища школа, 1991. -511 с.
4. Історія української літератури кінця ХІХ – початку ХХ століття / За ред. О. Гнідан: У 2-х кн. - К., 2006.
5. Історія української літератури ХХ століття: У 2-х кн. – Кн. 1 (1910-1930-ті роки) //За ред. В.Г. Дончика. – Київ: Либідь, 1994.- 781 с.
6. Історія української літератури к. ХІХ - поч. ХХ ст.. / За ред.Чижевського. – Тернопіль, 1994.
7. Історія української літератури ХХ століття: У 2-х кн. – Кн. 1 (Перша половина ХХ століття) // За ред. В.Г. Дончика. – К.: Либідь, 1998. – 461 с.
8. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ століття: У 2-х кн.. / За заг. Ред. проф. О. Гнідан. – К., 2005.
9. Калениченко Н. Українська література кінця ХІХ - поч. ХХ століття. Напрями, течії. – Київ: Наукова думка, 1983. – 255 с.
10. Криловець А. Українська література перших десятиріч ХХ століття: Філософські проблеми. – Тернопіль: Навч. книга, 2005. – 256 с.

11. Яценко М.Т. Історія української літератури ХІХ століття: У 3 кн. – Кн. 3: 70–90-ті роки ХІХ ст. – К.: Либідь, 1997.– 431 с.

3) Додаткова література

1. Агеєва В. Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації. – К., 1999.

2. Антонович Д. Триста років українського театру: 1619–1919 [з додаванням пр. Л. Старицької-Черняхівської та Я. Мамонтова].– Прага: Укр. громад. вид. фонд, 1925.– 276 с.

3. Базилевський В. І зав'язь дум, і вільний лет пера... Літ.-крит. Статті, есе. – К., 1990. – 316 с.

4. Білецький Л. Три силуетки: Марко Вовчок – Ольга Кобилянська – Леся Українка. – Вінніпег: Б. в., 1951.– 128 с.

5. Гаєвська Л. Індивідуальні стилі українських письменників к .ХІХ - поч. ХХ ст. – К., 1987.

6. Гром'як Р. Т. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ ст.). Посіб. для студ. гуманіт. фак. вузів.– Т.: Підруч. І посіб., 1999.– 224 с.

7. Дзюба І. У світі думки Лесі Українки. – Луцьк, 2006.

8. Денисюк І., Скрипка Т. Дворянське гніздо Косачів. – Львів: Академічний експрес, 1999. – 268 с.

9. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика /Упор. Н.Шумило. – К., 1989.

10. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995. 21

11. Єфремов С. Вибране: ст., наук. розвідки, моногр./ Упоряд., передм., прим. Е. Соловей.– К.: Наук. думка, 2002.– 760 с.

12. Жулинський М. Вірю в силу духа : Іван Франко, Леся Українка і Михайло Грушевський. – Луцьк, 1999.

13. Жулинський М. Із забуття – в безсмертя : сторінки призабутої спадщини. – К., 1990.

14. Жулинський М. Слово і доля. – К., 2002.

15. Зборовська Н. Моя Леся Українка. – Тернопіль, 2002.

16. Зеров М. Українське письменство ХІХ ст. // Зеров М. Твори: У 2 т.– Т. 2.– К.: 1990.

17. Зеров М. Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка: Лекції, нариси, статті. – Дрогобич, 2007.

18. „Листи так довго йдуть...” Знадоби архіву Лесі Українки в Слов'янській бібліотеці у Празі. – К., 2003.

19. Леся Українка та сучасність (Збірники наукових праць, матеріали наукових конференцій «Лесезнавчі читання»). – Луцьк, 2003-2008.

20. Малютіна Н. Художнє втілення екзистенційного типу мислення в драматургії Лесі Українки. – Одеса: Астропринт, 2001.

21. Мірошниченко Л. Над рукописами Лесі Українки. Нариси з психології творчості та текстології. – К., 2001.

22. Мороз М. Літопис життя і творчості Лесі Українки. – К., 1992.

23. Огнева О. Східні стежини Лесі Українки. Статті та матеріали. – Луцьк, 2007.

24. Одарченко П. Леся Українка. – К., 1994.

25. Рисак О. Лесин дивоцвіт. – Львів, 1992.

26. Рисак О. Мелодії і барви Слова. Проблеми синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ- поч. ХХ ст. – Луцьк: Надстир'я, 1996.- 98 с.

27. Рисак О. У вимірах самотності і спокуси владою (три драматичні поеми Лесі Українки – “Кассандра”, “У пущі”, “Камінний господар”). – Луцьк, 1999.

28. Рисак О. “Найперше – музика у Слові”: Проблема синтезу мистецтв в українській літературі к.ХІХ – поч.ХХ ст. – Луцьк, 1999.

29. Скрипка Т. Лариса Косач-Квітка (Леся Українка). – Нью-Йорк-Київ, 2005.

30. Скупейко Л. Міфопоетика «Лісової пісні» Лесі Українки. – Київ: Фенікс, 2006. – 414 с.
31. Соловей Е. Українська філософська лірика. – К.: Юніверс, 1999. – 368 с.
32. Степанишин Б. Дивоцвіт України. Леся Українка в школі. – Рівне, 1997. 175 с.
33. Ткачук М. П. Українська поезія останньої третини ХІХ століття: основні тенденції розвитку й естетична стратегія: Навч. посіб. – Т., 1998. – 80 с.
34. Турган О. Українська література к. ХІХ – поч.. ХХ ст.. і античність : Шляхи сприйняття і засвоєння. – К., 1995.
35. Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ — початку ХХ століття (Неоромантизм, символізм, експресіонізм).— Івано- Франківськ, 2002.
36. Шиманська І. Леся Українка про освіту та виховання. – Київ: Рад. школа, 1973. - 111 с.
37. Янківська К. Три визначні письменниці (Леся Українка, Марко Вовчок, Ольга Кобилянська).– Вінніпег, 1995.– 72 с.